

i § 1 en Rjækkentrappe, hvor de kunne vise sig, hvad Dag det skal være, i alle Vedtægter hele Landet over. Jeg har set under Forhandlingen, at man ikke har været saa utilbøielig til at lade et Punkt, man ikke er enig om, forsvinde; men derved er heller ikke nogen Risiko. Er man ikke enig om de 4 pCt. Rentefod, ser jeg ikke, hvorfor den ærede Minister skulde modsætte sig, at det gaar ud. Det gjør ikke Noget; thi ønsker den ærede Minister, at det skal være 4 pCt., har han det alligevel i sin Magt at gjøre det til Lov for alle Sparekasser og samtidig være i Overensstemmelse med Loven. Det Samme gjælder om det Spørgsmaal, hvorvidt man skal have saa og saa mange Papirer i Sparekassen, hvorvidt man skal amortisere ublaante Kapitaler, osv.; alle den Slags Ting kan man rolig lade gaa ud; man risikerer Intet derved, thi det kommer ind igjen, saasnart Ministeren mener, at det er rigtigt at sætte det ind igjen. Det er denne totale Afhængighed af Regjeringen, jeg finder mindre vel begrundet, og som er en virkelig Omvæltning af den nuværende Tilstand. Det er ved § 1, at denne Omvæltning foregaar, men jeg finder den ikke begrundet under de nuværende Forhold. Hvorfor skulde Sparekasserne, som ere fødte under Frederik VI.s landsfæderlige Regjering og have virket og udviklet sig frit under Absolutismen, netop nu paa et Tidspunkt, hvor man taler om Selvfryelse — jeg indrømmer, at i den senere Tid taler man ikke saa meget derom — bringes ind under et saadant ministerielt Herredømme; det tror jeg ikke, vil være rigtigt. Det er heller ikke saa, at noget Sigtende som det, den ærede Minister her har foreslaaet, gjælder i alle andre Lande. Jeg har jo allerede nævnt, at i vore Nabolande, i Sverrig og Norge, er det ikke saa, der er man indskrænket til, hvad vi ogsaa anse for hensigtsmæssig og praktisk gjørligt, nemlig til Bestemmelserne om Regnskabet, Revisionen og Reserverfonden. Men der andre Lande, hvor Sparekasserne staa som hos os — jeg skulde tage meget feil, om ikke i Holland, Belgien og Sveits — og forsaavidt man nævner England, har jeg allerede sagt, og det vil ikke blive modsagt fra nogen Side, det er jeg overbevist om, at de engelske Postsparekasser er Noget, der ikke er Mulighed for at analogisere med de danske Sparekasser. Noget, der forresten ogsaa gjælder om de sveitsiske. Altsaa af europæiske Hensyn kan det ikke kræves, at vi skulle vedtage en Lov af det Omfang, den ærede Minister her har forelagt. — Endnu mere vanskeligt end den berørte Bestemmelse i § 1 forekommer det Spørgsmaal mig at stille sig, naar Stadfastelsen kan tages tilbage. Det viste sig, at Ministeren efter Forslaget har det fuldstændig i sin Haand at bestemme, om og naar en Stadfastelse skal gives, hvilket jo efter Lovforslagets Mening er det Samme som, om og naar en Sparekasse maa virke. Men et andet Spørgsmaal er, naar en Sparekasse skal høre op. Det maa

for det Første være sikkert nok, at Ministeren bringer Sparekassen til at høre op, naar den vedtager i sine Vedtægter Noget, der er i Strid med denne Lov. Det er klart. Men naar en Sparekasse ved Forandring i sine Vedtægter vedtager Noget, der strider mod Ministerens Opfattelse af, hvad der er det Rette, ser jeg ikke rettere, end at Ministeren har det i sin Magt at bringe en saadan Sparekasse til at høre op, og hvis en Sparekasse ikke forandrer sine Vedtægter, men i Praxis handler i Strid med dem, vilde allerede en saadan Handling være tilstrækkelig for Ministeren til at bringe Sparekassen til at standse. Altsaa efter dette Lovforslag ser jeg ikke rettere, end at Administrationen her i Landet vil faae det fuldt og afgjørende i sin Haand baade, naar en Sparekasse skal virke, og naar den skal høre op. For dette Afsnits Vedkommende er det i Virkeligheden ikke en Lov om Sparekasser, men en Instrux for Ministeren, som forelægges os her til Behandling. Det var i Korthed, hvad jeg havde at sige om denne Lov. Der er saa meget mindre Grund til at forlænge Forhandlingen, som jeg med Hensyn til de fleste Enteltheder vil kunne henholde mig til, hvad der er sagt fra andre Sider.

Der er kun een Bemærkning, jeg skal gjøre til det ærede Medlem for Præsby Amts 6te Valgkreds (Bojsen). Han endte igaar med en stor Plan til en Centralsparekasse, som han, saa vidt jeg kunde mærke, lagde megen Vægt paa. Det er ingen ny Tanke, vi have haat den samme Tanke før, og den er forsøgt realiseret af et æret forhenværende Medlem af dette Thing, som nu virker i en anden Verdensdel. Jeg tror imidlertid ikke, at Tanken dengang og under den Form var en saadan, at enten Opfinderen deraf eller nogen Anden havde nogen virkelig Fornøielse af den. Imidlertid skal jeg indrømme, at det ærede Medlem for Præsby Amts 6te Valgkreds førte den en Del videre ved sit Forslag om Statsgaranti. Jeg tror, at, hvis det forhenværende ærede Medlem havde haat Statsgaranti, havde han haat mere Glæde af denne Tanke, end han i Virkeligheden havde; men om Statskassen vilde have haat en tilsvarende Fornøielse deraf, betvivler jeg. Jeg tror ikke, at en saadan Centralsparekasse vil være praktisk, og jeg tror navnlig ikke, at den vil være hensigtsmæssig for Statskassen. Ganske vist, inden jeg eller Nogen med tilstrækkelig Sikkerhed kan indlade sig paa en Kritik deraf, maa det ærede Medlems Forslag foreligge noget mere detailleret end de Antydninger, som fremkom her igaar. Men Et af Lo maa være Tilfaldet: enten mener det ærede Medlem, at denne Centralskasse kun skal samle ind de Smaa beholdninger, som Kasserne sidde inde med, men da har det Hele ikke Meget at betyde. Eller ogsaa mener det ærede Medlem, at denne Centralskasse skal tage under sin Varetægt en ganske betydelig Del af Sparekassernes Formue. Hvis det bliver